

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין י"ז.

עין משפט נר מצוה

קו א מ"י פ"ו מהל' שנת הל' י' סמג
עשין דבנ"ג א' ט"ו ע"ג א"ר
ס' ש"ס פ"א:
קו ב מ"י ש"ס הל' יג
ט"ו ע"ג ש"ס ס"ב:
קו ג מ"י פ"ג מהל' עירובין הלכה ה'
ט"ו ע"ג א' ס"ב ע"ג
ספ"ג א':
קט ד מ"י פ"ו מהל' מלכ"ס הל' יג סמג
עשין ק"ח:
ק"ה מ"י פ"ה מהל' מקו
מנוח ל"ג א' ט"ו ע"ג ס'
רנד:
ק"א ו ז מ"י פ"ו מהל' מלכ"ס הל' יז:

עירב דרך הפתח. נראה לר"י דהלכה כרז הו"א לשנת הו"א ול
הותרה הותרה דמניא כוונתה צפ"ק הדר (לקמן ד' ע:) כל
שהותר למקנת שנת כו' ואין לומר דרבי יצחק יעמיד הברייתא
לכ"ז דרבי יהודה דהא מוקי נפשיה אפילו כו' יהודה בשמעתי
ואצ"י נמי סבירא ליה הכי צפ"ק
כל גגות (לקמן ד' ג'.) ומיהו היכא
דליתנהו למחילות אסור כדמסקי הכא
אנא דאמרי אפי' כו' יוסי עד כאן
לא קאמר רבי יוסי אלף משום דליתנהו
למחילות ורז נמי פסיק כרבי יוסי
בסוף פרק כל גגות (שם) וכן שמואל
בנפלה לרה"ר ואע"ג דרז פסיק כו'
יוסי אפי' ציאתנהו למחילות כדמוכח
גבי שתי חצרות ופל כותל צנייניהם
דהתם היו שפיר איתנהו למחילות
דאכתי איכא מחילות חלוטות שעל
דיהן נעשה החצר רה"י ומשום הכי
מיימי מחצר (גדולה) שנפלה על
צ"ע דרז הושיע צפ"ק כל גגות
(ד' ג'.) מ"מ נראה דהא הילכתא
כרז הו"א כדפריטי ונראה לר"י
ש"ס עירבו (ט' ל"ד) * שיהי' מצית
לצית ונסתם הפתח צנצנת דש"י כרז
הו"א ואפילו נסתם בצלמ"ע השבוע
ואח"כ נפתח צנצנת שרי לחזר העירוב
למקומו ור"איה מדלמר צ"פ הו"ק
(שנת ד' ק"א:) ספינות קשורות זו בזו
מעצ"ן ומטלטל"ן מזו לזו נפקין
נאסרו חזרו ונתקשרו חזרו להמירן
לראשון ועוד ללמקנתא דשמעתי
דמוקי ר' יצחק נפשיה כו' יהודה
וש"י אפי' צמזבו שניטלה קורתו כ"ש
דימיר צעירזו דרך הפתח דהא
צפ"ק הדר (לקמן ד' ע:) קאמר כל
שהותר למקנת שנת כו' לאתוי
עירב דרך הפתח וזה הכלל לאתוי
מזוי שניטלה קורתו משמע דאי לא
דמני זה הכלל לא היו שרינן מזוי
שניטלה קורתו אע"ג דהוי שרינן
עירב דרך הפתח ונסתם ור"ז צ"א
אומר דמהתם נמי יש להוכיח דהלכה
כרז הו"א דהיה סוגיא כרז הו"א
דקפיד אמחילה טפי כדלמר הכא עד
כאן לא קאמר רבי יוסי כו' ולהכי אי
לא זה הכלל לא היו שרינן מזוי
שניטלה קורתו אע"ג דשרינן עירב
דרך הפתח ונסתם דלילו רבי יצחק
קפיד עפי' אדיוויין:

רישא רבי יוסי כרבי יהודה. דקאמר [טו:] יחיד בית סאתים לאי רבנן
אפי' ליחיד כל כרבו יהיבין: אין משום דקאי אבזה בשעטתיה.
גבי יחיד קאמר רבי יהודה נמי דאין נותנין לו אלא בית סאתים
במחילת שתי או ערב: **שנשה בחמש אסורין.** כלומר פעמים ג'
אנשים אסורין אפילו בחמש אפין
ופעמים שמונתים אפילו בשבע:
אורייתא נביאי וכוני. שבעה
הוא: הולכיו לשש והקיפו לשבע.
שתי בלא ערב מותרין לילכא בית
סאתים פנוי: לא הולכיו אלא לה'
והקיפו לו' אפי' בה' נמי אסורין.
דהשתא לא מהני מחילות הו"א
והוקפו לבית סאתים יותר מדי' לרכן:
מאי לאו פנוי מאדם. כגון שלשה
שהקיפו ח' סאתים דכי יבצת לכל חד
בית סאתים אכתי פשו להו בית
סאתים פנוי בלא צעלים אצל ו' לא
דכי יבצת בית סאתים לכל חד לא
פש ליה אלא חד בית סאה בלא
צעלים: לא פנוי מכלים. כלומר
שיש צין המחילות בית סאתים פנוי
שלא היו לריכין לו ואע"ג דלניהו
שלשה א"ו א"ן לריכין אלא לצית
סאתים והקיפו ד' סאתין נמי בטולי
מחילות: ומס אחד מהן. ציוס
השבת: וניסוספו עליהן. צנצנת:
שנת גורמת. שלשה ומת אחד מהן
הוא וגורמת שנת להמיר מותרין
השנים אפי' לר' יהודה. שנים והקיפו
יותר מצית סאתים אע"פ שניסוספו
עליהן דיוויין אסורין לרבי יהודה
הואיל וכשנכנסה שנת גרמה לאסור:
דיוויין גורמין. ג' ומת אחד מהן
דכרבי דיוויין אסורין א"ס הקיפו יותר
מצית סאתים. שנים ונסוספו עליהן
מותרין דאיכא דיוויין: עירב דרך
הפתח ונסתם הפתח. א"ס היו צ'
חצרות ופתח צנייהם ועירבו (ט' דרך
הפתח ונסתם הפתח או א"ס היו צ'
חצרות ופתח צנייהם דעירבו על דעת
הפתח ועכשיו נסתם צנצנת שנפלה
כנגדו מפולת: מהו. מי שרי
לאשתמושי דרך שאר חלונות הפתוחות
מד' סאתין ראויות לעירוב כדלמר'
צ"פ חלון (לקמן ד' ע'.) חל' שנפלה
צנצנת: משני רוחותיה. מפרש צפ"ק כל
גגות (ש"ס ד' ג'.) מאי טעמא נקט מנ'
רוחותיה: שניטלה קורתו או לחיו.
צנצנת: מותרין לאוסה שנת. דלמר'
הואיל והותרה הותרה: רבי יוסי
אומר א"ס מותרין כו'. ומפרשין צ"פ
כל גגות (ש"ס ד' ג'.) דר' יוסי לאסור והכי
נותנין להן כל צורכן א"ס
קאמר כשם שאסורים לעמיד ללא כן
אסורין לאותה שנת. אלמא לא אמרי'
הואיל והותרה הותרה כרבי יצחק:
היינו סנה קמא. קמא' רבי יצחק
לא דברו צשיירא אלא צהווה ולעולם
יחיד נמי מותר: איכא צנייהו יחיד
ציישוב. דתנא קמא דקאמר לא
דברו צשיירא אלא צהווה ולעולם יחיד
נמי מותר יחיד דומיא דשיירא דצדק
ולא ציישוב הואיל ויכול לעשות מחילה
הוגנת ורצון בתראי אמילתיה דרבי
יוסי צ"ר יהודה קא מהדרי דקאמר
איכה אינה מחילה לא דצדק ולא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עירב דרך
הפתח וכו' ופתח צנייהם
עירבו על דעת הפתח
ועכשיו לליל ומותרין דרך
הפתח ונסתם הפתח א"ס
היו שתי מחילות ופתח
צנייהן דעירבו נמחק:
(ב) תוס' ד"ה עירב דרך
ונראה לר"י ש"ס עירבו.
נ"ב ע' בלש"י:

גליון הש"ס

גמ' דר"ה הוא דאמר
שבת גבוהה. עין לקמן
דף מב. מדי' ויעטל':

הגהות הגר"א

[א] לחמש. נ"ב שלש נ"א:
[ב] (שבעה שפ"י) חל"מ.
(לפי הג"ה):

מוסף רש"י

עירב דרך הפתח
ונסתם הפתח. שתי
חצרות עירבו יחד על ידי
פתח צנייהם ונסתם
צנצנת שנפלה מפולת כנגדו
(לקמן צ"ג). הדר. לעולם
מזו לו דרך גובה הכותל
ומזין ומקדין מי אמרינן
הואיל והותר למקנת שנת
הותר לבלה או לא (ש"ס).
חצרי שפירצה. צנצנת
לרשות הרבים (לקמן צ"ד).
מותרין לאותה שנת.
הואיל והותרה למקנת
(ש"ס). ואסורין לעתיד
לכבא. לשנת הבאה שנת.
ומת מצוה קונה
מקומו. לקבוצו ש"ס (ש"ס)
(ח'.) מקום שנפל ש"ס בעת
מומו קנאו לקבוצו ואין
בעל השרה מעכב עליו
(ב"ק ר"ג). מתנאים הוא
שהתנה יאושע צניסמן
לארץ. צפ"ק מצוה מרובה
(שנהדרין ט"ז).

רבינו חננאל

א' רב גדול א' רב שלשה
מותרין בשבע ואסורין
בחמש. פירשה רב א"ס (ט'
נותנין להן כל צורכן א"ס
שהוצרכו לשש מותרין
אפילו בשבע. אבל אם
הקיפו שבע ולא הותרה
אלא לחמש אפילו בחמש
אסורין. ואלא דקנין
נותנין להן כל צורכן. בין
משט בין הרבה ובלבד
שלא יהא בית סאתים
(בלבד). פנוי. מאי לאו
פנוי מאדם. והנה זה אין
פנוי מאדם. דהא שלשה
בני אדם הן כל אחד יש
לו בית סאתים לא נשאר
פנוי אלא בית סאה.
ואסיקנא פנוי מכלים.
לפיכך כשהוצרכו לחמש
ונשאר סאתים פנויים
מכלים נאסרו אפילו
בחמש. אימרו שבתו
שנים וניתוספו עליהן.
בשבת אחד. כיון שעכשיו
ג' הרי הן געשו שיירה
ונותנין להן כל צורכן. או
דילמא כיון שלא קנו
שבתה שלשתן כאחד
אינן אלא יחידים ואין
נותנין להן אלא סאתים. וכן
שלשה שקנו שבתה ומת א'
מהם בשבת מאי כשיירה הן.
או יחידים. רב הונא אמר שבת

רב ניסים גאון

משום דקאי אבזה
בשטותיה. חזקין אלו
הדברים על דברי ר' יהודה
שאמרו כבר במחיצות
שבת לא התירו ליחיד
אלא בית סאתים. פירוש
שתי בלא ערב. ולא היה
מותר ל' יהודה לתת ליחיד
כל צורכו אלא אם התיה
שתי וערב יהודי. ובהו הוא
שוה עם ר' יוסי בנו שאמר
נותנין לו בית סאתים. י'
התנה היתנה יהושע.
תמצא פי' כולו בכבא
קמא כפי' מרובה.
ובגמרא דמגילה דבני
מערבא. פליק פירקא
דבבוי:

רבינו חננאל (המשך)

גורמת. פירוש הכל הולך
בשנה שקנה שבתה. אם
יחידין מה שניתוספו
עליהן אין חוששין להן.
ואם שיראו קנו שבתה
ומת אחד מהן. השנים
הנשארים יש להן כל
צורכן ולא חיישין להאי
דמית. ור' יצחק אמר
דיוויין גומין. פי' הכל
לפי הדיוויין. ואם יחידין
יחידין. אם שיראה שיראה.
לימא רב הונא ור' יצחק
בפולגותא דר' (רב) יהודי
ור' יוסי פליגי. דתנן חצר
שנפצה משני רוחותיה
בית כו'. ופשוטה היא.
פסיקא והכמים אומרים
איחד משני דברים. היינו
תנא קמא דתנאי לא
דברו אלא בהווה.
ויפרקין איכא ביניהו
יחיד בישוב. לתנא קמא
בישוב לא. דפליגי על תנא
קמא דהוא ר' יהודי דאמר
(הוא ר' יהודי) ששירה.
וחולקין עליו הם אפילו
ביחוד. מיהו במקום
השירותים במבדב אבל
בישוב לא. ורבנן בתירא
אמרי אפילו בישוב.
וקיימי' לן כוונתיהו
ארכבה דברים
פטורין במתנה כו'.
(ירושלמי) כמה הן מתנה.
(ירושלמי) ר' יוחנן א'
עשרה שנה ורבוהו נערי
דוד וירבו אל נבל וגו'.
מיהו ירוחו נעשו מתנה.
ר' יהודי' בן פוי א' עשרה
עד למתנה גדול (במתנה)
(כמתנה) אלקים. וכמה
מתנה אלקים עשרה. תני
בשם ר' יהודי' י"ב אלף
כמתנה ישראל. ת"ד
מתנה היוצא למלחמת
השנות מותרין בגזול
עצים יבשים כו'. עשרה
דברים שהתנה יהושע
מפורשין בסוף פרק
מרובה. אוקימנא מותרין
בגזול עצים ואפילו בשאר
עצים דלא הימני והיגי
דאית

עירב דרך הפתח. נראה לר"י דהלכה כרז הו"א לשנת הו"א ול
הותרה הותרה דמניא כוונתה צפ"ק הדר (לקמן ד' ע:) כל
שהותר למקנת שנת כו' ואין לומר דרבי יצחק יעמיד הברייתא
לכ"ז דרבי יהודה דהא מוקי נפשיה אפילו כו' יהודה בשמעתי
ואצ"י נמי סבירא ליה הכי צפ"ק
כל גגות (לקמן ד' ג'.) ומיהו היכא
דליתנהו למחילות אסור כדמסקי הכא
אנא דאמרי אפי' כו' יוסי עד כאן
לא קאמר רבי יוסי אלף משום דליתנהו
למחילות ורז נמי פסיק כרבי יוסי
בסוף פרק כל גגות (ש"ס) וכן שמואל
בנפלה לרה"ר ואע"ג דרז פסיק כו'
יוסי אפי' ציאתנהו למחילות כדמוכח
גבי שתי חצרות ופל כותל צנייניהם
דהתם היו שפיר איתנהו למחילות
דאכתי איכא מחילות חלוטות שעל
דיהן נעשה החצר רה"י ומשום הכי
מיימי מחצר (גדולה) שנפלה על
צ"ע דרז הושיע צפ"ק כל גגות
(ד' ג'.) מ"מ נראה דהא הילכתא
כרז הו"א כדפריטי ונראה לר"י
ש"ס עירבו (ט' ל"ד) * שיהי' מצית
לצית ונסתם הפתח צנצנת דש"י כרז
הו"א ואפילו נסתם בצלמ"ע השבוע
ואח"כ נפתח צנצנת שרי לחזר העירוב
למקומו ור"איה מדלמר צ"פ הו"ק
(שנת ד' ק"א:) ספינות קשורות זו בזו
מעצ"ן ומטלטל"ן מזו לזו נפקין
נאסרו חזרו ונתקשרו חזרו להמירן
לראשון ועוד ללמקנתא דשמעתי
דמוקי ר' יצחק נפשיה כו' יהודה
וש"י אפי' צמזבו שניטלה קורתו כ"ש
דימיר צעירזו דרך הפתח דהא
צפ"ק הדר (לקמן ד' ע:) קאמר כל
שהותר למקנת שנת כו' לאתוי
עירב דרך הפתח וזה הכלל לאתוי
מזוי שניטלה קורתו משמע דאי לא
דמני זה הכלל לא היו שרינן מזוי
שניטלה קורתו אע"ג דהוי שרינן
עירב דרך הפתח ונסתם ור"ז צ"א
אומר דמהתם נמי יש להוכיח דהלכה
כרז הו"א דהיה סוגיא כרז הו"א
דקפיד אמחילה טפי כדלמר הכא עד
כאן לא קאמר רבי יוסי כו' ולהכי אי
לא זה הכלל לא היו שרינן מזוי
שניטלה קורתו אע"ג דשרינן עירב
דרך הפתח ונסתם דלילו רבי יצחק
קפיד עפי' אדיוויין:
קורותיו או לחיו. צפ"ק שרינן
צנצנת ידו נמצא כמזו
קורתו או לחיו והדין עמו ואע"ג
דלכ"ז דרבי יהודה קיימינן ואשכח
לה לדידיה (ט') מזוי ניתר צנצנת קורות
או שני לחיים כמו צנפולס מ"מ למה
לי למינקט קורותיו כיון דבקורה אחת
או בלתי אחד נאסר המבוי:
התם במחוברים. להאי שניויא
נמי איירי צחמני והיגי דלא
התקין יהושע אלא הימני והיגי
המחוברים ולחיס כדלמר צהדיא
צמזבו (צ"ק ד' פ"א):
מ"ס

מת מצוה הוא ומת מצוה קונה מקומו לא צריכא א' אף על גב
דאית
ציישוב ואמרי ליה רבנן אחד משני דברים או שתי או ערב מחילה היא אחד יחיד ואחד רבים צין צדק צין ציישוב:
מתנאי' צמחנה. היוצאת למלחמה: מציאין עינים. ואין חוששין לגזול: ומעריב עירובי חצרות א"ס הקיפו אלו ואלו ומחילה
מפסקת צנייהם ויש ש"ס פתח אין לריכין לערב: **גב' למחמה הרשות.** סתם מלחמת רשות ממלחמת יאושע ואל"ך שהיא
היתה מלחמת מלחמה: **עצים יבשים.** וכל שכן לחיס: **עשרה סנאים.** צנצנת קמא צ"פ מרובה (ד' ע'.) שיהו מרעין צחורשין. שיהא
כל אדם מוליך צמחמותו לרעות ציער של חצרו ולא יקפיד בעל היער משום דלאו לקצירה קאי: **הכא צמלושין.** אע"פ שחלשום
הצבעים לרכן להסיק ויש צהם משום גזל אלא אחרים מותר לאנשי מתנה: **מס משום קונה מקומו.** אחד מ"י מנאין שהתנה יהושע הוא:
דאית
נינהו. ואפילו תלושין ואפילו יבשין. ר' יהודי' בן תימא או' אף חזנין בכל מקום. ובמקום שנהרגין שם נקברין.

אולי צ"ל פעמים עשמתין לפני א"ס יותר מדי' ציבן כגון שהולכו וכו'.